

alakítandó orsz. háziipar-egyesület és a már is nagy sikereket felmutató Magyar Iparművészeti Társulattal, hogy e két intézmény egymást támogassa és így mindkettő együttesen a hazai ipart.

A tervezett egyesület helyet kapna a M. Iparművészeti Társulatnak Budapest egyik nagyforgalmú helyén építendő palotájában, melyben az iparművészeti munkák mellett a háziipari termékek is állandóan kiállíthatók és elárúsíthatók lennének. A központban minden egyes háziipari csoport külön osztályt nyerne. Egy-egy ilyen osztály vezetősége önállóan intézné az illető háziipari ág művészi és technikai ügyeit, az alá tartoznának az egyes tanműhelyek és az osztályok vezetőségeiből alakulna a központ irányító szerve, kiegészítve a vidéki központok vezetőivel.

Az államtitkárnak nagy tetszéssel fogadott beszéde után tiztagú bizottságot küldtek ki az alapszabályok tervezetének elkészítésére.

ATLÉTÁINK A MAGYAR MŰIPARÉRT. A sportversenyek alkalmából kiosztatni szokott díjak között még mindig sok a külföldi ipar terméke. Hogy ennek a visszas állapotnak mihamar vége szakadjon, a Magyar Atlétikai Szövetség legutóbb tartott közgyűlésén Rényi József dr. műegyetemi tanár a következő indítványt terjesztette elő: Tudvalevő, hogy gazdasági önállósági törekvéseink és szónoklataink dacára a magyar sportvilág néhány évtized óta már több százezer koronányi összeget fizetett a külföldnek olyan gyári ipartárgyak fejében, amelyek a versenyek alkalmából díjakként kerülnek kiosztásra. Mondja ki a Magyar Atlétikai Szövetség közgyűlése, hogy a kötelékébe tartozó egyleteket főlhívja, hogy versenydíjakul kizárólag magyar tárgyakat osszanak ki; lépjen érintkezésbe a szövetség a Magyar Iparművészeti Társulattal, mely a műipari termelést országszerte vezeti, hogy versenydíjakul alkalmas műipari tárgyak tervezéséről, folytonos előállításáról, illetve készletben tartásáról alkalmas módon gondoskodjék. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

AZ ORSZ. M. KIR. IPARMŰVÉSZETI ISKOLA ÚJ TANÁRAI. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a nevezett intézethez a díszítő szobrászat tanárává Maróti Gézát, a díszítő festészet tanárává Ujváry Ignácot, a geometria tanárává pedig Bacsá Andrást nevezte ki. E kinevezések hírért mindenfelé meglepedéssel fogadták, mert az új tanárok általán elismert kiváló képzettsége és eddigi működése biztosítékot nyújtanak arra, hogy az intézet bennök értékes erőket nyert. Az új tanárok szeptemberben kezdik meg működésüket. E helyen megemlítjük, hogy ez alkalomból a miniszterium a Körösi Aladár vezetése alatt álló gödöllői szövömműhelyt és a Dekáni Árpád vezetése alatt álló halasi csipkekészítő műhelyt az orsz. m. iparművészeti iskolához csatolta.

HELYREIGAZÍTÁS. A m. kir. orsz. mintarajztanoda és rajztanárképző kiállításáról lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk, s ez alkalommal sajnálkozva

sunknak adtunk kifejezést afölött, hogy nem voltak láthatók az intézettel kapcsolatos rajzpedagógiai gyakorlóiskolának rajzai. Az intézet igazgatója most arra figyelmet bennünket, hogy közlésünk e része téves, mert a szóban forgó gyakorlóiskola rajzkollekciója tényleg ki volt állítva. Közleményünket ezzel tehát helyreigazítjuk.

PÁLYÁZATOK.

A RÁTH GYÖRGY plakettjére hirdetett pályázat bíráló-bizottsága április 9-én tanácskozott a beérkezett 31 pályaterv felett. A bíráló-bizottság elnöke gróf Hadik Barkóczy Endre, tagjai: Kallós Ede, Körösfői Aladár, K. Lippich Elek, Radisich Jenő és Tóth István voltak. A bizottság megfelelő pályamű híjján a pályadíjat nem adhatta ki, hanem kiválasztott a pályaművek közül hármat, amelyeknek szerzőit 400—400 korona tiszteletdíj biztosítása mellett szűkebb pályázatra szólította föl. E három művész: Beck Ö. Fülöp, Bódy Kálmán és Vágó Dezső. A szűkebb pályázat június hó 1-én jár le.

A KÖNYVES KÁLMÁN KÉPKERET-PÁLYÁZATA fölött az illetékes bíráló-bizottság (Jámbor Lajos, Györgyi Kálmán, Révai Oszkár) április 19-én ítelt. Részt vett 25 pályázó 60 pályatervvel. A 150 koronás I. pályadíjat Hargita Nándor és Gabrovitz Kornél (Székelyudvarhely), a II. 100 koronás pályadíjat pedig Buthy János, Csurik János és Kuba János (Szeged) pályaműve nyerte el. A bizottság ezenfelül még egy-egy pályatervet vásárolt meg 40—40 koronáért, ugyancsak a pályadíjjal kitüntetett művészekről.

AZ ÉREMKEZVEKŐK EGYESÜLETÉNEK PLAKETT-PÁLYÁZATA. Ez év május 1-én járt le az egyesület által az 1908. évi tagfellemlény gyanánt nyújtandó érem- vagy plakettre hirdetett pályázat. Az egyesület bíráló bizottsága, mely Kilenyi Hugó elnöke alatt Beck Fülöp, Csányi Károly, Dr. Herzfelder Gábor és Neumann Miksa tagokból állott, május 14-én döntött a díjak odaitétele fölött. A mondott határidőig öt művésztől hét pályamunka érkezett be. A pályabíró az első díjra — a kivittel való megbízás — egy munkát sem érdemesített, a második díjjal — 150 korona — Reményi József „Turi leány” című plakettjét jutalmazta.

KÉPZŐMŰVÉSZETI PÁLYÁZATOK. A M. Orsz. Képzőművészeti Tanács pályázatot hirdet a festőművészet és szobrászat köréhez tartozó tíz ösztöndíjra, és pedig: 1 ösztöndíjra 1600 koronával,

2	„	1200—1200	„
3	„	1000—1000	„
2	„	800—800	„
3	„	600—600	„

továbbá az építőművészet köréhez tartozó egy 1500 és egy 800 koronás ösztöndíjra. — Utóbbi két ösztöndíjra szóló pályázatokat június hó 10-ig, a többi 10 ösztöndíjra vonatkozó kérvényeket pedig június hó 15-éig kell benyújtani az orsz. Képzőművészeti Tanácsnál (V., Báthory-u. 12.), ahol a pályázatokra vonatkozó részletes feltételek is megtudhatók. — Ugyancsak június hó 10-én jár le a gróf Andrássy Dénes és neje Franciska grófnő által tett millénárius alapítvány kamataiból alakított két 4200—4200 koronát képező festőművészeti ösztöndíjra hirdetett pályázat határideje. E pályázat részletes feltételeiről is fölvilágosítás kapható a pályázat hirdetésével megbízott M. Orsz. Képzőművészeti Tanácsnál.

KÜLFÖLD.

A művészet régi hazájával kezdjük. A velencei sz. Márk templom kampanile-jének ügye mégis csak előre halad. Az építésnél majdan fölhasználható anyag előkészítése javában folyik. A loggettának összes részei kijavítva, helyreállítva, a négy bronzalak és a kerítés bronzajtói csak az összeillesztésre várnak. Tehát most már, hogy a szakértők végső szava az anyag használhatósága tekintetében is elhangzott, az építéshez mégis majd csak hozzáfognak. — Bologna híres Neptun-kútja komolyan veszedelemben forog. A kút bronzain repedéseknek jöttek nyomára; az egész kutat uraló Neptun-alak szintén nincsen biztonságban és most egyelőre, míg a többi bajon segítenek, a szobor eltávolítását rendelték el. — A modenai szép dóm nyolcszázéves ünnepének bizottsága elhatározta, hogy a dómról illusztrált történeti munkát fog kiadni, amely a dómnak építését és műkincseit reprodukáló műmellékletekkel lesz ellátva. — Arezzóban bizottság alakult, hogy a jövő évben Giorgio Vasarinak, a festőművésznek és művészeti életrajzírónak négyszázados születésnapját kellő módon megünnepeljék. A művész szülőházát múzeummá alakítják át és rendezik be. — Algírban a francia kormány, az algíri és tuniszi leletek mennyisége és jelentőségére való tekintettel, a római intézethez hasonló algíri „Villa Médici” féle intézetet létesít. Az intézkedések már megtétettek. — Madridból jön a hír, hogy a spanyol műtárgyak kivitelének megakadályozására a spanyol kormány által a Pacca-féle ediktum mintájára életbeléptetendő kivételi tilalom hatása alatt Sennor Parès, a madridi műkereskedők elseje, attól tartván, hogy értékes alabastromjait, hispano-maur keramikai tárgyait, bronzait, bútorait, gobelínjait Madridban többé el nem adhatja, Párisban elárvereztette; amit alighanem mások is meg fognak tenni, ha a spanyol kormány a törvény végrehajtásával nem siet. — Műtárgyak árveréséről lévén szó, ezzel kapcsolatban néhány legutóbbi árverés néhány adatával szolgálunk. A londoni Sotheby árverési cégnél nemrég metszetek árverése volt, amikor is a S. W. Lawson-féle gyűjteményt adták el. Becsértéke

4000 font volt; de már a három első napon ötödfélszáz lapért 4400 fontot fizettek! A legnagyobb árat 225 fontot Ward-nak Hoppner után készült színes lapjáért fizették. Néhány hasonló lapot 200 és 100 fonttal fizettek. Edelincnek metszetei 53, 22, 15 fonton keltek el. V. Greennek egy mezzotint arcképéért (Reynolds után) 820 fontot, (1865-ben egészen hasonlót 7 fontért vettek!), egy másikért 670 fontot adtak. — Christie-nél ugyancsak Londonban egy régi brüsszeli 12×20 lábnyi szövött falkárpitért — Werex-nek Ázsia allegóriáját ábrázoló képével — 735 fonton; beausvais-i tapétával átvont egy garnitúra Louis XVI. bútor 588 fonton kelt el; néhány olasz szekrényke 311 fonton stb. Ugyanitt valamivel későbbben G. Helshamnak ó-kínai és japáni porcellánjai kerültek sorra: a gyűjtemény 313 darabjárt 5848 fontot fizettek; egy-egy vázáért 130—150—160 fontot. — A nem angol metszetek között legmagasabb árt ért el néhány Rembrandt-rézkar; így az ismeretes három fa képének (az első nyomatok közül valóért) 620 fontig vitték föl az árat. — A Massey-Mainwaring-féle gyűjtemény 57.000 fontot eredményezett. Ime néhány részlet: egy smaragdokból, gyémántokból és gyöngyökből való diadém 5200 font; egy ötsoros gyöngy nyakék 4600 font; egy miniatűr-arckép „John Lee” O. Humphrey-től gyémántokkal körülvett medaillonban 300 font volt. Aztán: F. Pigalle-nak egy pár bronzszobrocskája: kis fiú és leány 1300 font, klasszikai váza Thomières modorában 365 font, stb. stb. — Egy kitűnő gyűjtemény eladása kerül sorra még e hónapban: a Vadstena-i (Svédország) E. A. Nordemann-féle óngyűjtemény, mely egyike a legnagyobbaknak, mely azonban más tárgyak tekintetében is kiváló. Ennyit a művásárról. — Kosztüm-múzeumot alapít Párisban a most alakult „Société de l'histoire du costume.” Élén Detaille, Leloir, Maindron, Carnot állanak. — A Mainzban elhalt Max Oppenheim 150.000 márka = 180 ezer korona értékű képgyűjteményét a városnak adta; azonkívül 120 ezer koronát testált régi németalföldi képek megszerzésére. — Brémában a stockholmi „Skansen” (= sánc) szabad ég alatti néprajzi múzeum (németül Freilichtmuseum) mintájára akarnak ugyanilyen gyűjteményt létesíteni. A régi kulturának eredeti épület-, lakás- és néptípusait a megfelelő természeti környezetben bemutatni: igen szép dolog. Brémában a dolog alighanem sikerül, ha azt a Weser mellett 16 hektár nagyságú területet célzatosan fölhasználhatják, amelyre most számítanak. — Berlinnek ismeretes párisi terét átalakítják. Pályázatot írtak ki az építészeti megoldásra s a pályázat már el is dőlt. A német kritika azonban nagyon tart a térnek „átalakításától”. — Mainzban a Johannes-templomban harmadfél méternyire a jelenlegi padlózat alatt a karolingi időkből való szép mozaiklemezeket találtak. — Legvégül a mindennapi történet: ismét lopás. Frankfurtban bírónilag lefoglaltak egy még tízennégy év előtt a nagyhercegi képtárból elidegenített Böcklin-féle képet, amelynek értéke a becslés szerint 90 ezer korona.

